

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubliani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 118.

Bulair v bolgarskih rokah. — Napetost med Avstrijo in Rusijo.

Luč kulture...

... Ze jedenkrat je bil strit slovanski črv, ko so vladali Karolinžani in Ottoni... Vse države so se ubranile Turkov, razun Jugoslovancev, ki so bili za vedno pohojeni. Kako smešno počenje, obnoviti danes dejanje, ki je bilo že pred 500 leti za vedno odpravljeno. Nikdar in nikoli ne bode vzcvetela na Balkanu slovanska kultura, Trakija in Makedonija so tisočletna roparska gnezda in bodo to tudi ostala. Turci ni mogel civilizirati, pač pa je tu izgubil svoje moške lastnosti (mannhafte Eigenschaften). Tem deželam je rešitev le takrat mogoča, če se pristo- voljno podvržejo moči nemške kulture...

»Wiener Caricaturen«, št. 50, z dne 8. XII. 1912.

Čudno je, kako kruto tepe Nemce, v prvi vrsti avstrijske, dan za dnevom usoda. Še pred tremi meseci so dunajske »Caricaturen« pisale gorajšnje vrstice, kljub temu, da je stal ves civilizirani, ves kulturni svet pred faktom, da je moč otomanske državne ideje, bila le fantom, ki je skozi stoletja strašil ves zapad, vso kulturno Evropo. Ves svet je gledal odigravanje jedne največjih tragedij življenja narodov in držav, v najtemnejšem kotu Evrope pustil, da se nadaljuje nečloveška borba, pustil, da se izteko potoki krvi balkanskih Jugoslovancev, kajti vedel je v naprej, da je s tem tudi že dan začetek novemu življenju, življenju milijonov, ki so doslej taval v temnem jerobstvu srednjeveških nazorov, srednjeveškega barbarstva, v luči svobode, nove kulture, novih državljskih pravic. Vse razumništvo Evrope je bilo postavljeno pred ta novi pojav novega stoletja in podvrglo se je brezpozno temu imperativu, ki ga je stavilo — življenje v zvezi z usodo človeško. Le mali del onih, ki jih smatra Evropa celo za učenjake, ker bivalo v Avstriji, sosede balkanskih Jugoslovancev, je dvignil roko, hotel zaklicati temu mnenju Evrope, svoj: »Veto!« Šli so ti ljudje, ki tvorijo one peščico, tako daleč, da so z držnim četom pred vsem svetom začeli hladnokrvno pobijati in potvarjati celo — zgodovino, to največjo pričo sto- in tisočletij!

Da bi človek hotel, bi jih lahko pobijal z zgodovinskimi deli njih lastnih prednikov, ljudi, v katerih je živel že stari duh narodnih kroni-

stov, ljudi, v katerih ni nadvladovala strast šovinizma, oziroma popolna negacija vsakega drugega, razun nemškega življa. Človek mora biti res popoln tepec, da se mu natvezi iz davne zgodovine kot vzgled za nezmožnost državnega življenja, propad slovanskih narodov pod Karolinžani in Ottoni, ob Vzhodnem morju in Labi. A še več, Ravno, ker so »Caricaturen« namenjene vsaj za meščansko inteligenco z boljšo šol. Izobrazbo — bodisi, da pripadajo potem kateremu koli poklicu, oziroma stanu v najynosti — je metanje takih trditvev v svet, ali čisto navadna lumparija, ali pa, proizvod bolnih možganov. Vsakemu solarčku so pa danes tudi znana imena Jan Sobieski in Nikolaj Zrinski, neglede na druga, o katerih se ve, da je bil eden Poljak, a drugi Hrvat. Brez Sobieskega danes ne bi bilo Avstrije, a brez Zrinskega ravno tako ne. In ravno ime Nikolaj Zrinski — Jugoslovan — je med ohranitelj Avstrije jedno najboljših, nerazdružno, dokler bude stala Avstrija, a tudi zlata zvezda nas Jugoslovancev, v kateri smo in še vidimo to, kar smo dali Avstriji, kar smo dali zapadu in kar imamo ter moramo kot ljudje, v prvi vrsti pa ravno kot Jugoslovanci, zahtevati od človeštva, v glavnem — od Avstrije. A ime Zrinski je le ena onih reprezentančnih znanosti, v katere se steka vse, kar smo storili za to, kar se odreka danes nam, oziroma svobodnim balkanskim bratom, namreč da smo Jugoslovanci rešili, pa tudi ohranili kulturo ne le sebi, marveč po večini skoro vsemu zapadu. V 500letnem jerobstvu smo si ohranili kulturo ne le avstrijski Jugoslovanci, marveč tudi balkanski. Še več, kot imamo mi svojo književnost, tako so si jo ohranili tudi skozi 500 let Srbi, Bolgari in Črnogorci. Če se je posebno slednja morala skrivati po raznih samostanih in nepristopnih gorskih skrivališčih, si je vendar ohranila vse, kar mora imeti. In ko nečeno! Čemu prevodi pesnitev in dr. del književnosti balkanskih Jugoslovancev, ki spadajo še v področja onih stoletij tlačanstva, v nemščino, če niso naravnost — biseri književnega napredka, književne kulture? Če pa trdi svet, da je ravno književnost glavno zrcalo kulture in nje napredka v vsakem narodu posebej, če si prisvajajo Nemci zase to kulturno izpričevalo celo pred Francozi, ali ni potem uvodna nemška trditev čisto priprosta — lopovstvo?

Narod pa, ki se sam smatra za kulturnega in odreka kljub jasnim, i najširšemu svetu znanim dokazom kulture, drugim narodom pravico, ostreši se duhomorstva, je zadnji, ki sme zahtevati — da ga drugi narodi kulturno jemljejo za vzgled. V

Trakiji in Makedoniji pa živita dva jugoslovanska naroda, Srbi in Bolgari, ki sta dela onih svobodnih jednot, katerih orožje iztreblja danes kuliko, človeško raso, v kateri je moštvo ali že popolnoma izumrlo, ali pa se že tako zelo pomehkužilo, da ni več zmogočno ustvarjati, niti se upirati izumiranju, še manj pa, da bi bilo upravičeno, gospodovati nad deli narodov, v katerih se pretaka še popolnoma zdrava, za ustvarjanje tudi ustvarjena kri in sila, tako moralno, kakor tudi fizično. Muzulmanska kultura — oziroma nekultura — balkanskih Jugoslovancev ni zamogla uničiti, uničila pa bi jih zapadna, ali kot to hočejo Nemci, nemška, Zgodovinar je napisal: »In kamor je stopilo kopito hunskega konja, tamkaj trava ni več ozelela.« Isto velja za balkanske Jugoslovane v prenešenem pomenu: »Kamor bi se ugnedila nemška kultura, tam bi bil kulturni napredek Jugoslovancev umorjen.« Dokler se smatra — med prvimi avstrijsko — nemštvo poklicano. Širiti luč svobode in kulture narodom — nemškimi — po zgledu raznarodovanja v Prusiji napram Poljakom, v Avstriji, pa potom instituciji a la »Südmark« in »Schulverein« Čehom, v prvi vrsti pa Slovincem, ni le izgubilo pravice, da ga smatrajo balkanski Slovani kot slovanstvu sovražen element, marveč celo kot naravnost protikulturni. Kot je zaigralo nemštvo s svojo žalostno ulogo gledalca stoletnega mučeništva pravico, prisvajati si sodbo o počenjanju Jugoslovancev v tej dobi na Balkanu, tako je zaigralo vsako pravico danes, ko vstaja balkanski Slovan, zahtevati od njega, da išče danes pri nemi moralnega ojačenja, duševnega preporoda. Kar so prepričali Jugoslovanci na krvavih poljanah Balkana z orožjem v roki, to bodo nadaljevali na duševnem polju iz lastnih, nepokvarjenih duševnih sil istotako sami, brez »kulturnega naroda Nemcev«. Spectator.

Gospoda, kam pa? Naprej!

Dovolite mi, da se zopet oglašim!

Najprej in zopet nazaj do cilja! Gospod Nadimir se prav norčuje iz mojege izvajanja radi vztrikov ogorčenja nad krivico. Kajti to pomeni ono, kar razume on za jokanje. Ne, jokati res ne smemo, še posebej ne iz obupa. Nikar! Kdor obupa, je izgubljen. Naše srce mora biti kamenito, koža jeklena, možganje sveže in jasnejše kot modro nebo! Ali — konstatirati krivico, zgražati

se nad njo in se biti za pravico, to vendar smemo. Naj nasprotnik ve, da ne čutimo samo, ampak tudi razumemo njega satanske, tihotapske udarce.

Zapomniti in razkrinkati jih hočemo, da vsaj s tem pariramo in obrnemo ost odločno, odkrito in — naravnost proti njegovemu srcu, da zatrepeta in začuti, da se treba tudi njemu — braniti.

»Proč s strastjo,« nam kliče gospod: Brezpodpisa: v Dnevnu št. 396.

Ali se Vam morda res zdi potrebno, da stojimo kot glinast mož v kamenitem oltarju in držimo v roki tablico: »Ljubimo se,« a — od vseh strani lete na nas ne prav ljubeznivi, ostri kameni in težke svinčenke, ki nam groze, da nas steroje v prah, ako ne spremenimo svoje tablice z: »Bodimo sužnji« (Bogu in carju).

Prosim Vas, dovolj trpljenja. Ne bodimo tudi samo živi plakati, politični agitatorji, — ne, bodimo močje, junaki!! Ne stojimo na sredi širne ravni, aidimo bratje — naprej!

Gospod Nadimir prizna, da nam more organizacija v mojem smislu koristiti, a mogoče — škodovati malemu narodu (našemu). Jaz mislim nasprotno.

Narodu bi nič ne škodovalo, če bi nastala velika, splošna organizacija učiteljev — vzgojevalcev (m. in ž. spola), ki bi se ne borili samo za svoj stan, ampak tudi za napredek narodov, za razširjanje resnične kulture, za vzgajanje k svobodnemu mišljenju, ki išče le resnice, prave, čiste, neomadeževane, jasne resnice.

Ali bi narodu škodovalo, ako bi ga smeli njega vzgojevalci brez materialnih skrbí in z ljubeznijo v srcu — pristo, po svoji najboljši moči in svojem jasnem prepričanju o resnici — vzgajati.

Ne primerjajte nas s cerkvijo. Ona je v prvih časih koristila zatiranim sužnjem, dokler ni sama začela — zasluževati. Ona je ubijala in še ubija proste misli človeka in ga ne uči z jasnostjo in prepričanjem, ampak — z inkvizicijo in — prokletstvom. Učiteljstvo ne sme poznati nikake absolutne dogme. Ono mora preiskovati in učiti, vzgojevati svoje gojence, svoj narod, da zna res svobodno — poslušati, gledati in — misliti o vsem.

Potem se ni treba bati propada malega naroda, ker on se bo zavedal s svojimi vzgojitelji vred, da je vreden življenja, da je njega prva dolžnost, ohraniti in množiti samega sebe, se povzdigniti na kulturno stopinjo velikih narodov, da, še višje, da se more kosati z njimi s svojimi žilavim telesom in svojim žarnim, bistrim umom.

Dovolj, učiteljstvo nikakor in nikdar ne bi pozabilo, da mora biti svojemu narodu zvest, udan, ljubezni poln vodnik, varuh — vzgojitelj. — Utemelji, kdor misli drugače in kdor misli, da bi radi tega sploh kdo razun krivice in laži, — trpel škodo. Toda znam, sto in sto pomislekov se bo rodilo v Vaših glavah. Dokazovali mi boste z zgodovino in z vsem mogočim. Da, ravno zgodovina nas najbolje uči, kako so velike organizacije počasi začele vedno bolj škodovati — narodom, a koristiti le onim, ki se žive od njih.

Iz tega se pa tudi učimo, kako bi trebalo ravnati nam, da postanemo res v resnično dobroto vsem pravičnim in resničnim.

Gospod Rimidan je stopil za moj prapor in tudi on kliče: »Naprej — v boj!« — Veseli me to. Upam, da moj glas ne postane le »glas vpjočega v puščavi«, ampak da zgane tudi naše organizacijske poveljnike, — predsednike, odbornike in vse vojske in vojsčakinje, da z menoj vred zakličejo — naprej! v boj! in da ne ostane samo pri besedah, ampak se začne z dejanji. — Ne bodimo orači, ki pravi: »Jutri, jutri!« pa — ledina čaka zama — in plug — rjavi.

Bratje, zavedajmo se vsi, da za življenje treba — boja. Bodimo v tem boju vsi solidarni, pogumni in — vztrajni! — Naprej!

Zmageboj!

Slovenska zemlja.

Karčovina pri Mariboru.

Pred šestimi leti so dosegli karčovski in mariborski renegate, da se je tamošnja šola — ljudska — delila v slovensko in nemško. Potrebe za to ni bilo ne takrat in je tudi še danes ni, če se vzame kot merilo razmerje med tamošnjimi Nemci in Slovenci. 5 Nemcev, ostalo sami Slovenci, ima samostojno šolo, v katero je nabasano 5% nemških, 20% renegatskih otrok in 75% takih, ki se naj še porenegačijo. Kljub temu, da so malone vsi učenci sinovi viničarjev — izjemoma renegatskih železničarjev — na katere pritiska »kultura« njih delodajalcev z namenom, popolnoma pomemuriti občino, oziroma tako umetno vzdržati nepotrebnost nemško šolo, je obisk v tej vse preje kot povoljen, dasi skušajo naši renegati farbat javnost celo potem interpretacijo v drž. zboru. Danes je v razredu dve tretjine učencev, jutri polovica, potem zopet manj, na to več itd., nikakor pa ne, kot bi moralo biti. Okr. šolski svet skuša to opravičiti s tem, da se številno rodin s šoloobveznimi otroci ravno v Karčovini zelo menjava vsled raznih selitev. Vse to je le deloma res, nikakor pa ne v

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalej.)

Toda v njeno veliko začudenje se je kralj pokazal izborne volje; blagovolil je pokusiti pojedino dvornih dam in prisedel k vojvodinji Etanpska, tako da je bilo očitno v očeh vsakogar, da še nikoli ni bila v toliki milosti kakor zdaj.

Baš v tem trenutku pa so javili, da se je vrnil Monklar.

»Prosile gospoda velikega profosa, da pride semkaj,« je ukazal kralj.

In dodal je: »Novico imam za dame: dvor se bo selil.«

Ploskile so z rokami. »Kam gremo sir?« je vprašalo več tistih, ki so hrepenele po časti, nadomestiti vojvodinjo Etanpsko v njenem dostojanstvu.

»V Fontenblo. Jutri odidem.« Takrat pa je vstopil Monklar in prekinil vzklrike, ki so sledili kraljevi novici.

»No, Monklar,« je zaklical kralj, »ali ste zadovoljni? Ali ste vpepelili Dvor Čudežev?«

»Sir,« je rekel Monklar, »prosil bi čast, da se smem razgovarjati par minut z vašim Veličanstvom.« Franc I. se je ozrl okrog sebe.

Dvorne dame so vstale z velikim šumenjem svile s svojih sedežev, poklonile se po strogem ceremonialu in odšle.

»Govorite!« je rekel kralj, videč se samega z Monklarjem.

»Sir,« je rekel veliki profos, »tepeni smo.«

»Vi se šalite, gospod!« je vzkliknil Franc I. in prebledel.

»Jaz, sir, se ne šalim nikoli!«

»Res je, da še nisem videl smeha na vašem obrazu. A to, kar pravite, je tako neverjetno...«

»Sir, nekdo nas je izdal.«

Nato je podal veliki profos popolno poročilo o napadu, o svojih odredbah in o tem, kaj jim je sledilo. Kakor vselej, kadar ga je kaj nejevoljilo, je korakal kralj med tem semtertja, tako da je parket odmeval od rožljanja njegovih zlatih ostrog.

»Sir,« je dejal Monklar nazadnje, »upam, da je stvar s tem preložena, zakaj potrebno je, da obdrži kraljevska avtoriteta zadnjo besedo...«

»Ne, gospod,« ga je zavrnil kralj, »stvar je s tem končana. Da se pokoravamo nasvetom fanatičnega meniha, ste me zapodili v aventuro, ki me pokriva s smešnostjo. Poražen od rokovnjačev! Luč božja! Počemu imamo potem svoje polke? In vi bi radi ponovili to komedijo še enkrat? Jaz nočem tega! Ena lekcijska nam zadošča popolnoma! Kaj hudiča nam je bilo treba pravzaprav, da smo hoteli vdreti v ta blorg! Vsi

kralji, moji predniki, so spoštovali privilegije beračev. Čemu naj uvažam jaz to novotarijo?«

Nadaljeval je: »Pustimo rokovnjače v miru, pa tudi oni ne bodo motili nas v našem vladanju. Eh, bogme, kaj vem, da je trd oreh za velikega profosa, krotiti to podivjano prebivalstvo in ga držati v pravičnih mejah. Toda na vse zadnje nam je vendarle koristno! Rokovnjači strahujejo meščane. In — veste, kaj vam pravim, gospod veliki profos? Jaz za svoj del se bojim mnogo bolj meščanov in poštene-ga ljudstva kakor pa rokovnjačev.«

»Sir,« je dejal Monklar hladno, »vi ste gospod. Toda rad bi prašal vaše Veličanstvo, kdo je tisti menih, ki ga je izvolilo pravkar omeniti?«

»Gospod De Lojola,« je dejal Franc I. suho. »Saj ne boste tajili, da ste prigovarjali k naskoku na Dvor Čudežev pred vsem njemu na ljuho?«

»Pred vsem sem hotel ščititi kraljevsko avtoriteto,« je odgovoril Monklar, kakor da se hoče ogniti naravnostnega odgovora.

»Je že mogoče, moj dobri Monklar. Vzemimo, da imate vi prav. Toda ponesrečilo se vam je; ne govoriva več o tej stvari.«

Veliki profos je ugibal na tilhem, od kod prihaja kralju ta neobičajna dobrohotnost.

Nadejal se je prej izbruha divje jeze.

A veliki izbruh se je bil izpre-

menil v majhno politično razpravo. »Kaj zlonka kani?« se je prašal na tilhem.

»Monklar,« je povzel kralj po premolku, »ali kaj skrbite za to, da mi najdete vojvodinjo Fontenbloško?«

»Da, sir. Zdi se mi, da sem na dobri siedi.«

»Hudirja!...«

»Zdi se mi, vsaj na sledi tistih, ki so spravili vojvodinjo iz Luvra.«

»No, kadar jih najdete, povejte mi,« je rekel kralj mirno. Zaradi vojvodinje pa se vam ni treba več vznemirati: ona je že najdena. Sicer pa, Monklar, jaz odhajam jutri v Fontenblo. Ne pozabite mi poslati vsaj po enkrat na dan brzega slo, da me obvestite, kaj je novega v Parizu. Idite zdaj, dragi Monklar... idite...«

Veliki profos se je globoko naklonil in odšel, misleč si: »Rokovnjači zmagali, mlada vojvodinja najdena brez moje zasluge — to je dvojen poraz! Kralj me ne mara s seboj v Fontenblo. V nemilost sem padel!... Poldimo se posvetovat z gospodom De Lojola!«

Drugo jutro zarana je vstal Aleš Lemahu ves vesel ter napravil skrbno toaleto; hotel je iti h gospodu Monklarju po svojo nakaznico za tisoč tolarjev in jo odnesti še svežo h kraljevemu zakladničarju.

Lemahujeve misli so bile vse rožnate.

Med oblačenjem je delal natančen načrt, kako hoče uporabiti svojih tisoč tolarjev: kako si nabavi popolnoma novo garderobo, udobnejše pohištvo za svoje siromašno stanovanje in vse ostalo!

Na svoje neštete dolgove ni niti mislil.

Ko je bil gotov, je hotel oficir oditi in je ravno odprl vrata, kar trči ob žensko s črno kapuco na glavi, ki se mu je zdela čudno znana.

»Ali odhajate?« mu je rekla ženska.

»Vojv. Etanpska!« je vzkliknil Lemahu v svojem srcu.

»No glas pa je dodal: »Oprostite, milostljiva; res sem namenjen z doma, in ker je moj opravek služben, mi ga ni mogoče preložiti!«

Ohe! Niti takrat ne, če jaz želim?« je rekla ženska in spustila kapuco z glave.

To rekša, je stopila v stanovanje, porinila Aleša Lemahuja pred seboj in zaprla vrata.

»Ah, madam,« je vzkliknil oficir, »če bi bil vedel, da ste vi!... To pač veste, da mi je vaša služba celo še svetlejša od kraljeve!... Toda izvolite sesti... čeprav ni vreden ta naslanjač, da počivate na njem!«

Naslanjač, ki ga je primaknil v bližini, je bil res že jako raztrgan.

Toda Ana Pisleška je sedla vanj brez obotavljanja. (Dalej.)

meri, kot se jo skuša usiliti javnosti. Sicer pa spregovorimo o tem še svačasno.

Iz Pirana — (Istra).

Preteklo nedeljo so imeli koperški socialisti neki izlet ki je bil namenjen v Poreč. Ko so prišli s parobrodom do obrežja jih je čakala laška kamora. Jedva so se hoteli izkrcati, se je nameravala podkupljena kamora vreči v njih, in jih tako prisilila da so se vrnili v parnik, odkoder so jo videli pretečo nevarnost, hitro odkurili. Polni jeze in srda so se nato podali v Piran, kjer se jim ni nič zgodilo. Nekateri so seveda demonstrirali in kričali z »abasso la kamora di Parenzo«. Podali so se nato z dvema godbama na čelu, po nekaterih piranskih ulicah. Piranska marmaja je kakor besna tolpa drla za njimi, saj pametni ljudje so bili gotovo doma. Prišedši na neki trg, so se tam ustavili, in govorili je nato na zahtevo nekaterih ljudi neki »Zorzenov« in je s hripavim glasom nekaj razložil, da ga je bilo teško razumeti, kar je znamenje, da se je ta čučalitorsocialist preveč alkohola napil. Sploh se je opazala velika klavnost, odobravanja je bilo zelo malo. Nato so se podali na parnik, ki je te nesrečneže spravil na varno. Za socialiste bo to zopet žalostni zgodovinski dan, ki kaže, da slabo vozijo. Imeli so v programu mnogo dobrih točk (ne vseh seveda) a držali se jih niso. Delali so kar se je dalo, samo da bi zgolj iz strankarske strasti več ljudi privlekli nase, a tudi njim bo odklenalo. To naj si zapomnijo tudi naše klerikalne pijavke. Z poštenjem in resnico se pride naprej, a za lažjo in goljufijo se propada. To bi morali socialisti vedeti, a oni se za to ne zmenijo. Slovenci, spametujte se, čas je enkrat, da se zbudite iz spanja pravičnega. Novo ustanovljene narodno-socialne organizacije bodo vsa edino rešile gotove pogube pretečih sovragov. Torej bratje složno vsi na delo, da bo počil prej ko mogoče dan svobode in pravice.

Dnevni pregled.

Vseučilišno vprašanje. Dne 14. t. m. je proračunski odsek rešil zadevo italijanske fakultetne predloge. Za sedež je bil izbran Trst. V zbornici pa pride razprava težko pred poietjem na razpravo. »Edinost« pristavlja k temu poročilu: »Do tega časa je seveda neobhodno potrebno, da se odločijo Jugoslovani napram načrtu za previdno in trezno taktiko in tako iz zla, kateremu se ni mogoče ogniti, pridobe za Jugoslovane vsaj nekaj koncesij.« Tako je! Po tolikem in tolikem času, pisanju, izdajanju brošur o vseučilišnem vprašanju, po tolikih resolucijah političnih in nepolitičnih shodov — vsaj vaša delegacija premišlja, za kaj naj se odloči. In potem hočemo, da bi ošali Slovani nas podpirali — saj vendar ne vedo, kako in v čem. Kaj hočemo?

»Slovan« (mesečnik za književnost in umetnost). V februarški številki tega ilustrovanega slovenskega lista nahajamo dvojebarvni ilustraciji, in sicer barvni portret Ljerk Šramice ter Miramar; razen tega še reprodukcijo lepe slike Srečka Magoliča »Listopad«. Razen tega je dvoje pejsažer Tom. Krizmana (S Save in dvored v Dalmaciji) in več slik z Balkana (Odrin, Solun, Trnovo itd.). — Izmed pesmi posebej imenujemo liriko Hojakovo, ki se odli-

kje po posebnih lahkih in gibčnih. Premkovi »Aforizmi« utesnejo izgovorni odpor. Iz Finžgarjevega romana »Pod svobodnim solncem« je posnetih več aforističnih izrekov, zlasti o Slovanih in pevcih-godcih. Listek je zelo bogat; zlasti je obsejna kritika omenjenega Finžgarjevega romana

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Alojzij Hofbauer, učitelj v Dolu 10 K, katere je nabral v Hofbauerjevi gostilni v Hrastniku. V gostilni g. Ivana Reclja v St. Jerneju je na nekem sestanku nabral g. Fr. Schmit 53 K 79 v. V veseli družbi v gostilni g. Ig. Kovačiča na Idriji ob Bači je nabral pri domači zabavi g. slikar Tratik od Sv. Lucije ob Soči 5 K 37 v. Zavedni fantje v Škoflji povodom izvrženih volitev so darovali 2 K 80 v. Hvala! Podružnica C. M. v Matenji vasi ima tudi zunaj svojega okoliša mnogo zvestih prijateljev. Ker se niso mogli udeležiti predpustne veselice, katere podružnica ni priredila, poslali so po njem vabilu »vojno odškodnino« družbi C. M. gg.: Fr. Dekleva v Slavnj 5 K, Leopold Kraigher v Matenji vasi 5 K, Jos. Dovgan v Postojni 5 K, F. Gornik, postajenačelnik v Prestranku 5 K, Rusjan, Postojna 2 K, A. Čič, Prestranek 1 K, Andrej Smida, Postojna 1 K, Iv. Zwölff 1 K, g. dr. Fr. Trampus, Postojna je poslal 5 K ne 1 K, kakor je bilo pomotoma objavljeno.

Slovenci v Ameriki za družbo sv. Cirila in Metoda. Neumorno delavni pospeševalec C. M. družbe g. Louis Pirc v Clevelandu je poslal za C. M. podružnico št. 24. zopet 100 K. Pismo njegovo žari rodoljubja. »Človeka kliče vedno narodna dolžnost na delo,« piše. »Zadnji mesec nismo poslali ničesar. Bila je huda. Treba je bilo nabirati za trpeče naše balkanske brate, katerim smo poslali 1700 K iz Clevelanda. Pri nas treba veliko narodne požrtvovalnosti, skrbeti nam je za ohranitev rodne zemlje in slovenskih otrok zoper turške navale sovražnih sosedov.« — C. M. podružnica šteje 1. v Novem Jorku deluje vrlo uspešno; njen tajnik g. Louis Andolschek je poslal 400 K čistega prebitka od predpustne veselice. »Bodite pozdravljeni,« piše, »da čutimo z Vami in Vašim delom ter Vas bodemo skušali tudi nadalje podpirati po svojih skromnih močeh.« »Razumem tudi Vas o razmerah sedanjosti, ko se bje brat slovenski zoper kruteza Turka na Balkanu,« piše trgovec Pogorelec v Chicagu, odpošlajoč družbi 100 K. »Vojna je gorje posebno revnemu ljudstvu in vsled draginje je pač prizadeta C. M. družba. Ko sem pokazal Vaše pismo v neki družbi, nabral sem takoj 2 dol. 15 centov.« Iskreno zahvalo in srčne pozdrave dobrim rojakom v Ameriki!

Podružnica C. M. za Matenjo vas in okolico ni priredila pretekli predpust veselice, ki bi bila vrgla C. M. družbi potrebni prispevek. Ker pa hoče biti podružnica materi družbi koristna, ker noče nositi na svoji slovenski zavesti očitka kakke pozabnosti ali nemarnosti, ker nikakor ne prenese, da bi vsi oni, ki bi se hoteli udeležiti kakšne njene prireditve Slovenstvu v spas, ne bili deležni prilike, da položijo po njej dar domu na altar, razposlala je z ozirom na težko atmosfero in nabasane topove nevarnih sovražnikov prošnjo in »ukaz«, da se mobilizirajo naša kardela in oglašajo gromoviti topovi iz naših C. M. trdnjav v obrambo naše slovenske domovine. V vrste teh

junjskih slovenskih četašev so se priglasili gg.: Miroslav Ambrožič, Postojna 1 K, Albin Ambrožič, Postojna 50 v, dr. Emil Vašek, Postojna 4 K, Matija Dolničar, rest. v St. Petru 5 K, Gregor Demšar, notar v Ložu 10 K, K. Kanale v Prestranku 2 K, notar Jak. Kogej v Postojni 10 K, Drag. Kiauta v Landolu 3 K, Ferd. Kastner, Prestranek 5 K, Fr. Kovačič, orož. stražmojster v Postojni 1 K, Jos. Jurca, stražmojster v Postojni 2 K, Joško Bončina, orožnik v Postojni 1 K, Lud. Dietrich v Postojni 2 K, Alojzij Durjava v Rakitniku 2 K, Iv. Arhar, postajenačelnik v St. Petru na Krasu 2 K, inž. Krivane v Postojni 1 K. Hvala marljivi podružnici, hvala dobrim rodoljubom!

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala njena podružnica v Kranjski gori 31 K v spomin na umrlega svojega blagajnika pok. g. Iv. Hribarja. Darovali so gg.: notar Klander 10 K, dr. Tičar 10 K, svetnik Peterlin 5 K, Leop. Zore 3 K, upravitelj Levstek 1 K, ga. Pečar 1 K, g. Vidmajer 1 K. Na svatbi g. Sauniga v Biljah je nabrala gđ. Zožija Saunigova K 20. Na gostiji g. Joška Slaviča z gđ. Ant. Puconja na Cvenu se je nabralo 8 K 8 v. G. Iv. Štoka v Tomaju pri Dutovljah je poslal 28 K 40 v, nabralih ob njegovem ženitovanju z g. Karlo Zlobec. — C. M. podružnica za Pivko je priredila 1. t. m. veselico v gostilni g. G. Geržina v St. Petru na Krasu. Veselica je bila gotovo vesela, ker je trajala do sedmih jutraj, bila je pa tudi jako dobro obiskana, ker je poslal g. blagajnik K. Mehora prebitka 360 K. Zahvalo izrekamo marljivi podružnici in rodoljubnim udeležencem, zahvalo in priznanje g. Geržini za izbornu postrežbo in brezplačno prepustitev res krasne in prostorne plesne dvorane, posebno priznanje zaslužni slavna mestna godba v Postojni, ki je pod spretnim vodstvom g. kapelnika Jos. Mazeja neutrudljivo igrala do ranega jutra.

Mariborski slov. koledar. Zanimati širšo slovensko javnost za narodno mejo, v prvi vrsti pa za križe in težave Slovencev v Mariboru, je bil dokaj časa namen mariborskih Slovencev. Da se vsaj nekoliko seznanijo javnost s temi težavami, smo izdali naš koledar, v pripravi, da bo našel kmalu pot v širno našo domovino. A čudno! V Pragi, Sofiji, Beogradu, Budimpešti, Konstanti, Monakovem, v Strassburgu, Kolnu, Frankobrodu, Gradcu, Zagrebu itd. je našel svoje ljudi, samo pri nas mu je usojeno, da ga ostane še par izvodov, najbrže za pasje dni. In potem naj nadaljujejo z veseljem, naj mu razširijo, kot to želimo, krog in ostalo vsebino. Ni ga sicer več mnogo, a sramota bi bila, če bi ostal le eden zvezek. Kdor ga še nima, naj si ga naroči pri trgovcu s papirjem V. Weixlu, Maribor, Gor. Gosposka ulica. Poslati je za posamezni iztis 60 v; tudi v znamkah.

Drobit iz Štajerske. Maribor. Cesar je podelil profesorju Luki Lavtarju tukajšnjega moškega učiteljskega, naslov in značaj šolskega svetnika. Minister za uk in bogoslovje je imenoval glavnim učiteljem na istem učiteljskem, g. Jos. Schmorauzerja. — Pri Sv. Ani župnija Makole, je ustrelil posestnik g. Matija Hajšek divjega mrjasa, težkega 180 kg. Stražil je že dalje časa po tamošnjem občinskem lovu, ter se lansko jesen tudi pridružil domačim svinjarn, od katerih je dve oplodil. Zverjad je bila 1 m visoka

in dolga 180 m brez repa. — V Gornjem gradu je prišlo med dvema fantoma do pretepa, v katerega poteku je udaril jeden, Reter, tovariša z žebli okovano prekljo po glavi in obrazu, ter ga hudo ranil. Reterja so zaprli. — V celjski okoliški občini je baje odložil svoj odborniški mandat dr. Iv. Benkovič. Njegov namestnik je učitelj Mihael Levstik. — Blizu Smarjete pri Celju se je ponesrečil delavec Miha Strančan pri nalaganju lesa. Natrl si je lobanjo. — Iz Gomilkega v Lav. dolini poročajo, da je kupil tamošnje dobro znano gostilno Metelanovo, g. Jože Frinda, za 32.000 K. — V Šoštanju je prestavljen iz Konjic davč. asistent Gust. pl. Grutschreiber. — V Šoštanju se je naselil kot odvetnik »Nemec« dr. Karol Petritschek. — Iz Kozjega poročajo, da so dobili v Podlogu pri vlnu dva — šolarja. 11letnega M. Koprivca in 9letnega J. Gračnerja. Prvi se jim je posrečilo, drugi pa so jih zasačili. — Smarskega, kozjanskega in rogaškega okraja napredno politično in gospodarsko društvo, priredi dne 23. t. m. shode v Smarju in Mestinjah dne 2. marca pa v St. Petru pod Sv. Gorami v Podsredi. — Iz Maribora. Tukajšnjemu zdravniku dr. Franku sta umrla drug za drugim dva brata. Bila sta istotako zdravnik. — Za dilaško kuhinjo v Mariboru so darovali razni dobrotniki 216 K 80 v. Srčen: Bog laži. — Iz Trbovelj. Tri leta staremu otroku rudarja Fele, Frideliku, se je vzgala obleka, ker je prišel preblizu peči. Otrok je umrl, 33 let stara rudarjeva žena H. Mirt je skočila iz mostu v Savo ter utonila. Vzroke je iskati v vednih zakonskih prepirih. — V St. Ilju nad Mariborom nameravajo zidati — protestantovsko cerkev. Načelnik kmetijske podružnice istotam je odložil svoje mesto. Splošno se pritožujejo ljudje, da prinanjkije slovenskih predavanj v tej podružnici. — V Gor. Radgoni so minuli teden prepeljavali huzarji steljo. Vrh kupa je sedel nek huzar-prostak, ki se je zvrnil raz voza, pri tem pa tako nesrečno padel, da si je zlomil tilnik in na mestu obledel mrtev.

Umor z maščevanja. Od 13. oktobra pr. leta so pogrešali lovca J. Perweina iz Gollinga na Solnograškem. Kako da je lovec izginil, se ni dalo na noben način pojasniti, ker je bil Perwein drugače spoštovan in čist mož, ki je živel v dobrih gmotnih razmerah. Predvečerašnjem pa je drvarjeva žena M. Wieser orožništvu ovadila svojega moža, ki je skupno s svojim hlapcem Steinbergerjem lovca iz maščevanja umoril. Drvarja in njegovega hlapca je orožništvo aretiralo in oba izročilo sodišču.

Prijet tat pošnih nakaznic. Poštne oblasti v Parizu so predvečerašnjem prijele pismoonoš Perichono, njegovo ženo in nje ljubimca, ključavničarskega mojstra Courtryja. Cela štiri leta je Perichon kradel poštne nakaznice in vrednostna pisma. Prijeli so ga ravno pri delu. Ravno je hotel z nekim kemičnim sredstvom zbrisati številke iz nakaznic in jih zamenjati z drugimi manjšimi. Kakor se je dognalo, je Perichon pokradel in ponaredil več tisoč poštnih nakaznic. Pri tem mu je pomagala njegova žena in njen ljubimec. Vse tri je sedaj sodišče zaprlo.

Stavka kurjačev. Kakor se sliši, bodo kurjači na ameriških železnica začeli stavkati v nedeljo zve-

čer. Predsednik društva kurjačev je baje naznanil, da je situacija brezupna.

Lakota na Ruskem. Po poročilu iz Petrograda vlada v samarski guberniji velika lakota. Vlada je dobila prošnjo za hitro pomoč, ker je 150 tisoč ljudi brez kruha.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

Nesrečna gejšina ljubezen. Gejše (japonske gospodične) v Tokiu plakajo in tarnajo; z vonjem rož napojeni okraj mesta, kjer stanujejo, se ne oglašajo več z veselimi smehom in čebljanjem, kakor drugikrat, ampak je tih in žalosten. Masajo, katero je ljudstvo imenovalo najkrasnejšo gejšo in kateri so priznale tudi njene tovarišice prednost, se je zastrupila in umrla. Ker jo je zapustil igralec Matagi, kateremu je bila z vso svojo dušo udana, ni iskala pozabljenja v blaznem razkošju, kakor njene tovarišice, ampak sklenila je kratko, zapustiti to dolino solz. In končala je svoje življenje prav moderno. Zastrupila se je s cijankalijem. Svojemu ljubimcu je poslala pismo s sledečo vsebino: »Predno umriem, bi ti še enkrat rada povedala, kako te ljubim in da ti — odpuščam. Matagi je pohitel, kakor hitro je dobil pismo, k svoji ljubici, da bi jo še pravočasno rešil, toda dobil je ubogo Masajo že mrtvo na postelji, okrašeno s cveticami. Krasna Japonka je sicer vedela, da je cijankali strup, vendar pa ni slutila, da učinkuje trenutno in da ne nudi časa za dolgo ločitev. Vest o smrti uboge Masaje je eno izmed njenih tovarišic tako razburila, da se je tudi ona zastrupila. Prišla je velika množica zaljubljenih pogrebcev in obe gejši so nesli v krstah, okrašenih s svilo in z zlatom, na pokopališče. Njun grob so popolnoma zasuli s cveticami.

Ljubljana.

— Občni zbor »Mladinske skupine narodne soc. Zveze« se je vršil v nedeljo 9. t. m. ob 3. uri pop. v društvenih prostorih v Nar. domu. Za ta občni zbor je vladalo veliko zanimanje, kar je dokaz velika zasedba na občnem zboru. Nad vse značilno pa je, da so se tega občnega zbora hoteli s silo udeležiti tudi naši soc. demokrati. Navada je, da se občnih zborov udeležijo le redni člani ali pa tisti, ki hočejo na občnem zboru pristopiti kot člani. Zato smo radovedni, kakšna ljubezen do mlad. skup. N. S. Z. je pripeljala te ljudi. No, pa namen je precej prozoren. Zakaj so imeli člani soc. demokratske »Vzajemnosti« v nedeljo dopoldne sestanek, tudi vemo. Sklenili so namreč s silo priti na občni zbor in istega po njih navadi onemogočiti. Seveda so se zopet enkrat temeljito opekli ter so morali takoj ob otvoritvi zborovanja oditi, odkoder so prišli. Ne čudimo se par zapeljan. fantom, ki so se dali zapeljati in prišli, pač pa resno obžalujemo odbornike »Vzajemnosti«, da vodijo mladino na taka zborovanja z namenom, da bi se pretepali. Res žalostno je to, da se slov. mladina pri soc. demokratih tako vzgaja. Sicer je pa bil to samo strah pred ustanovitvijo organizacije za narodno mladino in lahko rečemo, da je ta strah tudi opravičen, saj ima mlad. skup. N. S. Z. že nad 100 članov, med tem ko soc. dem. še do sedaj niti polovico tega niso dosegli. Da pa gospodje ne bodo mi-

MIHAJLO SADOVEANU:

Krik.

(Konec.)

»Dober večer,« je dejal kovač; oni je odgovoril.

Orjak je prisloneil svoje kladivo na nakovalo in skril roke v žepe svojih hlač; tako stoji pred bradačem.

»Kaj je? Kaj hočeš?« zavpije s hripavim glasom nad njim.

Ta molči in upre svoje oči na učenca. Kovač se ravnotako ozre tja, išče nato po žepih, privleče novce na dan in mu ga vrže.

»Pojdi in prinesi tobaka!« Učenec je odšel.

»Kaj hočeš?« prične kovač znova.

Bradač molči, si zapne suknjo tesneje čez prsi, stopi na vrata in se ozre previdno na vse strani. Na to gre k orjaku, se mu nagne na uho in mu nekaj pošepeta.

Kovač obstoji kakor okamenel, žareče oči uprte v bradača, ki prikljuje brzo z glavo.

»Kako? Si-li videl?«

»Da - da - da...«

»Sedaj, ta večer?«

»Da - da - da...«

Kovač se skloni, vzdigne z desnico kladivo in zgrabi z levico klešče, nato pobeza po žrjavici, privleče iz nje žareče železo, ga položi na

naklo in ga započne z vso močjo obdelovati.

Veter se je nekoliko umiril, kakor z lahnimi vzdihji piše mimo mojega okna.

Kovač obstane.

»Vrag te vzemi!« reče z ognjenimi očmi, »včeraj si lagal...«

»Včeraj,« odvrne hitro in z hrujočim glasom mož z brado, »odkritosrdno! meniš, da govorim le tako, da mi daš?«

»Hm! Kje si stopil v hišo?«

»Kje? Tu skozi vrata!«

»Odkritosrdno! Vidiš? To je, skozi zadnja vrata je všel...«

Kovač zgrbanči čelo in dvigne kladivo, bradač odskoči, kladivo pade na železo in ga začne tolči.

Hrust se zopet ustavi.

»Ti si videl? Na lastne oči?«

»Da - da - da...«

»Idi in prinesi mi steklenico tam le...«

Veter je bil deževne kapljice in šumjal v akacijah.

Mož z rdečim nosom je prinesel zeleno steklenico. Nobene besede ne slišim, vendar vidim orjaka dvigniti steklenico na ustnice in napraviti iz nje požirek.

Nato pomoli jo bradaču, ki nagne glavo nazaj in ostane dolgo, dolgo v tem položaju. Nato se zopet zravna, drži steklenico proti luči in jo zopet nastavi na ustnice. Ko odmakne, opazim, da je postal njegov

nos moder in je dobil njegov obraz bakrenordečo barvo.

Potem postavi steklenico v kot, se približa kovaču, mu pošepeta nekaj na uho in stopi opotekaje se iz kovačnice.

Neumarno brede po 'razmočenem blatu ceste in gre proti kraju, odkoder je prišel. Sedaj omahne na desno, nato se zaziblje na levo stran, kakor bi ga nesel veter.

Kovač je ostal potopljen v misli. S kladivom v viseči roki stoji, izžgane ustnice napol odprte, in gleda z žarečimi očmi v ogenj. Hipoma začne jezno razbijati po naklu. Nato zopet preneha, pa znova premišljuje.

Naredi par korakov proti ozadnji steni kolibe in pogleda skozi razpoke na hišo. V nji še vedno žari rumeni lučni sijaj.

Vrne se nazaj, porine železo v žerjavico in vleče za mehov ročaj. Ogenj svetlo zaplapola, in kovačeva brada ter lasje se zalesketajo kakor baker.

Temno zre pred se. — Učenec se je vrnil. Njegov gospodar vzame tobak in ga vtakne v žep, nato prime za kladivo, zgrabi s kleščami žareče železo in jame znova razbijati po njem. Tudi učenec začne kovati in koliba se stresa v svojih spahih.

Hrum je ponehal. Orjak je ostal zamišljen, s kladivom v povešeni roki. Obrne se k učenču, nekaj mu

reče in odide skozi zadnja vrata. Skozi temo in dež ga zasledujejo moje oči. Kakor senca bega po dvorišču. Približuje se k vratom. Kaj dela? Mislim, da se je zaklenil. Izgine v temi — pa se zopet prikaže, dvoje velikih, zasenčenih bitij skače okoli njega. Dvoje psov... Kaj namerava človek? Zopet stopa v razsvetljeno kovačnico — sam — s težkim kladivom v roki, nekaj reče učenču, odide nato na cesto in se plazi ob ograji. Učenec ostane v kovačnici, kovače kos železa na nakovalu. Hrust brede po temnih mlakužah in cestnem blatu, zavije v temno ulico — zapazim ga za hip na zadnji strani njegove hiše — nato izgine.

Glasni jesenski veter je bučal močneje in močneje in vrtinčil mrzle deževne kaplje iz širnih, nizko visečih oblakov na zemljo. Skozi njegov neprijetni trušč je donelo otožno, kakor bolesten vzkič, zavijajoče tuljenje.

Nenadoma se je začela luč v kovačevih hiši premikati — zatemnila se je par hipov in se zopet prikazala sedaj na tem, sedaj na onem oknu, se obrnila, pa zopet osvetlila prvo okno, kakor v blaznem begu. Zdela se je, kakor bi hrumeči jesenski veter prodril v sobo in pihal luč na vse strani.

In glej nenadoma se odpre okno begoča luč je obsijala prestrašeno

moško obličje, in dvoje iz svojih jam izstopivših oči se je oziralo iskaje na temno dvorišče. Toda psa sta spodaj jezno renčala...

Prepadeni obraz je izginil, okno se je zopet zaprlo, in luč je znova začela letati, kakor bi jo podil, mimo oken.

Hipoma je ugasnila. Hiša se je videla kakor izumrla. Dolg, neprestan krik, slaboten, kakor bi ga nesel veter... Ne vem, ali se mi je takole dozdevalo, ali sem ga čul v istini? O tem ne bi mogel dati nobenih podatkov.

Hiša je ostala tenava pod naletavajočim, mrzlim, jesenskim dežjem, akacije so suštele lahko in otožno, kakor vrbe žalujke na pokopališču.

Predno je zasinilo jutro, sem se odpeljal v svojem z usnjem pokritim vozom dalje. Konji so me vlekli brez cilja po neznanih, dolgih potih. V onem mestecu nisem bil odsihdob več, tudi na njegovo ime sem pozabil.

Iu vendar, čestokrat se spominim hrusta z volčjimi očmi, bakrenolaso brado in izžganimi ustnicami. V marsikateri mračni jesenski noči slišim otožno vetrovo šumljanje, tožeče bučanje, kakor zategnjeni glasovi rogov, ta drama brez konca mi pride na misel.

slili, da se jih kdo boji, bo N. S. Z. v kratkem sklicala javen mladinski shod in takrat bodejo gospodje lahko prišli in povedali svoje strašne občutke pred naraščanjem N. S. Z. — Točno ob 3. uri je otvoril občni zbor tov. Kotnik ter na kratko omenil pomen mlad. skup. Tov. Matjašič je poročal o delovanju priprav. odbora ter bodril mladino k združitvi. Tov. Matelič je podal denarno stanje mlad. skup. O tretji točki »Pomen in stališče mlad. skup. je govoril predsednik N. S. Z. tov. Juvan ter je navzočo mladino z navdušenjem pritrjevala njegovim izvajanjem. Pri nato vršči se volitvi se je izvolil sledeči odbor: Kotnik Fran, Matelič Miroslav, Matjašič Rado, Trampuž Ferdo, Premk Alojz, Jugovic Anton, Smirajc Jakob, Tavčar Albin, Kernc Rihard in Kemperle Ciril. V odboru sta tudi člana glavnega odbora tov. Repovš in tov. Černy. Sklenilo se je še več važnih stvari glede poslovanja, ter je marsikateri izrazil to ali ono željo, kar se bo gotovo vpoštevalo. Potreba bo veliko veliko dela in raznih sredstev in odbor N. S. Z. bode gotovo storil vse, kar mu bo le mogoče. Potreba pa je tudi vsestranske podpore slovenske napredne javnosti in smo prepričani, da bode vsakdo, ki ima resno voljo pomagati slov. mladini, pomagal na ta ali oni način. Našim fantom v N. S. Z. pa ključem: Neustrašeno naprej, vstopajte in agitirajte za edino vašo strokovno organizacijo N. S. Z.

— Občni zbor »Muzejskega društva za Kranjsko v Ljubljani«. V sredo dne 19. t. m. se vrši ob 6. uri zvečer v predavalnici deželnega muzeja (dohod Bleiweisova cesta) občni zbor »Muzejskega društva za Kranjsko«.

— Umrl je v soboto zvečer gospod Komana Benedikt, uslužbenec deželne bolnice. Pokojni je bil zavežen narodnjak in ker se ni hotel ukloniti klerikalnemu terorizmu, so ga klerikalci preganjali na vse mogoče načine.

— Predsedstvo Narodne socialne zveze vabi člane, da se udeležijo pogreba pokojnega tovariša B. Komana, ki se vrši danes, v ponedeljek, ob pol 5. uri iz deželne bolnice.

— V mestni klavnic se je zaklalo od 2. februarja do 9. februarja t. l.: 63 volov, 4 bik, 8 krav, 202 prašiča, 123 telet, 2 koštruna, 5 kozličev. Vpeljanega mesa je bilo 300 kilogramov. Zaklane živine se je vpečalo: 1 govedo, 22 telet, 6 kozličev.

— Iz gledališke pisarne. Jutri, v torek, za nepar z gostovanjem ga. Iličića iz Trsta priljubljena opereta »Grof Luksemburški«. Kapelnik gospod Niko Štrifof. V sredo ob pol 8. »Red iz pravosti« kot kronski predstava. V četrtek se ponovi »Grof Luksemburški« za par.

— Rodbinski koncert Slovenske Filharmonije, ki se je vršil včeraj v veliki dvorani hotela »Union«, je bil razmeroma dobro obiskan. Skoraj vse mize so bile zasedene. Slovenska Filharmonija je podala pod vodstvom gospoda kapelnika Hradčev lepega program, ki je nudil obilo umetniškega užitka. Koncerti bodo poslej vsakih 14 dni in zaslužijo, da jih naše občinstvo v obilnem številu poseča.

— »Kinetograf igrati«. Danes je zadnji dan tragedije »Oče« z nedosegljivim italijanskim igralcem Ermete Zacconi. Vsečina, režija in igra vzbujajo pravo senzacijo. Gaumontov tehnik z najnovejšo modo, ki je velezanimiv. Veseloirge v tem sporedu so izborne. Jutri: Dolarska princesa.

— »Red iz pravosti«. V slovenskem gledališču smo videli snoči »Red iz pravosti«. Kot debutant je nastopil gospod Šest. Imeli smo pri liko videti gosp. Šesta spomladi na odru v »Areni«, ko je nastopil v »Ljubljanki« kot gojenec Skrbinskihove dr. šole. Od tedaj je bil gospod Šest na Dunaju in se je v marsičem spopolnil. Kazal je že takrat med vsemi največ talenta in njegov včerajšnji nastop je pokazal — da bo dobilo slovensko ali kako drugo gledališče v njem izborni moč. Gospod Šest je še mlad — toda posvetil se je svojem poklicu z vsem mladim navdušenjem. To je lepo — in vodi do uspehov. Igra »Red iz pravosti« je znana. Junaku te igre se nudi prilika, da se izkaže. Gospod Šest je svojo vlogo izborni obvladal — v najbolj napetih trenutkih se je brez dvoma pokazal velik talent. Občinstvo, posebno dijaštvo, je navdušeno delom igri, deloma gospodu Šestu. Po drugem dejanju je prejel debutant dvoje vencev. Splošno je včerajšnja predstava imenitno uspela. Vloge so bile prav srečno razdeljene in vsi igralci so bili pri dobri volji — uspeh ni mogel izostati. Hvaliti bi morali vse po vrsti. Revna beseda na odru se pri nas že nerada sliši — a snoči se je poslušalo z neko posebno pozornostjo, dasi je »Red iz pravosti« že nekoliko star — zato pa vendar še danes veljaven. Pohvalimo moramo gospo Danilovo in gospo Bukšekovo — pa tudi Vero Šetri-

lovo in Kreisovo. Izborne nastope sta imela gosp. Skrbinšek in Bukšek — konferenca je zelo dobro uspela, za kar gre pohvala vsem profesorjem. Tudi sluga, Molek, je bil zopet v elementu. Gledališče srednjepolno — lože prazne.

Trst.

Velika nesreča na cesti. V soboto okoli 9. zjutraj se je pripetila v ulici Lazareto pretresljiva nesreča. Tramvaj je vozil z navadno hitrostjo po omenjeni ulici. V tem času pa je stopila iz neke mesnice stara žena z mesom, ki ga je kupila. Šla je nekaj časa po trotoarju, nato pa je nanagloma krenila na tramvajski tir v hipu, ko je bil tramvaj par metrov za njo. Tramvajski vodja je pozvonil in hitro ustavil električni tok. Toda bilo je prepozno, čeprav je bila pozornost tramvajskega vodje tako velika. Tramvaj ni mogel obstati tako naglo, podrl je starko na tla ter jo potegnil s seboj. Ko se je tramvaj ustavil, se je nabrlo na prostoru nesreče vse polno občinstva. Nesrečnica je bila popolnoma stlačena pod vozom, tako, da se je videlo izpod nje samo malo snirtnobleda obraza. Da so jo spravili izpod voza, morali so potisniti tramvaj nazaj. Grozen prizor se je nudil očividcem. Žena je bila vsa zmečkana in je malo več dihala. Odnegli so jo v bližnjo vežo in poklicali zdravnik. Najbrže je že izdihnila. V tem hipu nismo izvedeli imena ponesrečenke.

Kako je s postiljoni. Poroča se nam: Ker g. Dolenc ni mogel spraviti vseh postiljonov naenkrat stran odpušča sedaj počasi po enega, po dva. Se že dobi kak izgovor. Ker so postiljoni organizirani, jih hoče na ta način odpraviti. Ravnatelj Dolenc ima tri zagrizence, ki mu pomagajo. Poznamo jih dobro. Nadzornik pa je Italijan, ki ne zna slovensko. Mi pa hočemo slovenskega nadzornika. Ako ne bo kmalu bolje, bomo odločno nastopili.

Veliki ljudski koncert priredi pevsko društvo »Trst« dne 2. marca ob 11. uri dopoldne pod pretnim vodstvom gosp. skladatelja prof. V. Mirka v veliki dvorani »Narodnega doma«. Da bode omogočen vstop vsem, je sklenil odbor brezplačno vstopnino. Vspored objavimo pravočasno.

Ne razdirati, ampak združevati je naš namen. Če opozorimo na kak škodljiv izrodek v našem narodu, že zagledamo v »Edinosti« masno tiskane črke: »razdirajo, cepiti nas hočejo, nas, ki smo živeli zmerom v slogi in edinosti.« »Edinost« ima narod za nezaveden in si misli, da bo na ta način nasprotniku najlažje ostrigla peruti, in potem delala zopet, kar bo hotela. Toda to bojno sredstvo, ta hinavska pretveza je bila dobra morda pred nekaterimi leti. Narod pa se ne nahaja na isti stopnji kakor nekdanj — to bi bilo dovolj žalostno — ampak napreduje dasiravno počasi. Zato tržaški Slovenci ne verjamejo več vsega, kar prinaša »Edinost«. Celo najzavednejši v naših vrstah so izprevideli, da ni vse zlato, kar prinaša »Edinost« v svojih predalih. To opazimo najbolj sedaj, ko se vrši polemika med »Dnevom« in »Edinostjo«. »Edinost« bi po vsej sili hotela, da bi smatrali tržaški Slovenci »Dan« za razdiralca. Tržaški Slovenci pa tega nočejo verjeti. Kajti »Dan« še nikdar ni hujskal h kakšnemu razdoru, ampak je pozivljaj Slovence, da nastopijo ostro in združeno, proti nasprotnikom, da naj se neprestano delajo v proseh našega naroda. Toda »Edinost« je to preveč; jezi se proti radikalizmu »Dneva«. Ona bi pač želela, da bi bil vsak časopis takšen kakršna je ona. Poudarjamo, da bomo nastopali, kakor do danes tudi zanaprej odločno, radikalno in brezobzirno za pravice slovenskega naroda. Bojevali se bomo pri tem tudi proti nazadnjaštvu in gnolbi v narodu namaz, kajti le na ta način bomo prišli do svojih pravic. Z združenimi močmi moramo korakati v boj proti zatiralcem.

Pismo.

ki ga je našel na savskem mostu
Lipe Figi.

Predagi mi g. sosed Miklavž.
Jako me je v torek opoldan vznemiril klic moje kuharice, da naj

grem malo ven poslušat zvonjenje zvonov. Veliki zvon mojega in Tvoje fare patrona razlegal se je tako žalostno, da mi je takoj šnila misel »Ubogi Miklavž, kaj pa, ako boš danes z županom Čibaškom pri sodnji pogorel?« Kmalu popoldan raznesel se je glas: Črnuški župnik in župan sta bila danes obsojena s sodnimi stroški vred milostno vsak 20 kron. Hotel sem Te že prej opozoriti, kako se ravnaš — pa vidiš, da imam vedno premalo časa, posebno pa sedaj, ko moram vedno ljube denarce šteti, koliko dohodkov so mi prinesle razne veselice mojih mladih čukov v predpustnem času. Kot sosed imel sem za Tebe pred sodnijo dve reči pripravljene in sicer: »Naredil bi se čisto nedolžnega — mili, žalostni pogled, kakor znam jaz, ali bi pa poprosil, da naj preiščejo Tvojo živčno bolezen ali pa bolezen v glavi.« Gotovo bi bil prost! Sicer si pa imel dve priči kot zagovornika, namreč Mihelnovega Mukiha in Pavliho Pečarja iz Nadgorice, katera dobro znata kimati, akoravno ne speta. Ljubi Miklavž! Bodi potolažen! Imaš povsod samo dohodke kakor jaz. Plačala bodeta z županom lahko, saj sta povišala občinsko naklado na 50 procentov. Imel bi Ti še mnogo nasvetov in izgledov poslati na Černuče, pa naj zadostuje za danes. Drugič več. O moji fari Ti nimam nič kaj posebnega sporočiti. Mladi čuki veselo prepevajo po noči. Tudi so tako že pogumni, da prihajajo kukati pod razna okna. Sovraštvo med marinarcami in med njimi je minilo. Saj veš, zakaj? Kmalu pridejo tudi Tebe po noči razveseliti. Noč se jim je tako priljubila, da so si ustanovili pončno stražo.

Ker si zadnjič o moji sedanjosti prijatelji in o ponesrečenem dogodku pred notarjem na Črnučah omenil, Ti povem, da je sedaj postala ona moja telesna, farovška, kuhinjska straža, ter da namerava predstavljati v postnem času »Johano iz Vodice«. Kaj ne da, nekaj bode že neslo. Vsak dan romaš skozi Ježico v Ljubljano. Vprašaj po nji. Mogoče pride tudi na Černuče.

Alešov atek se tudi nekaj kujejo. Pravijo, da bodo odložili čast purgermajstra pred Veliko nočjo. Hudomušneži pa pravijo, da se bijožajo občinske volitve in teh se Alešov ata zboji. Tudi mrmrajo, kedar pridem kaj použij, da sem hinavce zbral za katoliške oziroma občinske može. E, saj veš, korita vsem diše. Konečno Te vprašam, kedaj boš torej tvoj dogodek pred sodnijo v »Domoljub« in »Slovenca« poslal? Gospa Kordinova je začela tudi »Dan« prebirati. Gotovo se je prepričala, da omenjeni list resnico piše, ne pa kakor katoliški »Slovenec« in »Domoljub«; toraj bode treba slednjič moje oštarije prestaviti. Ne vem, kje se bode zopet kaj dobivalo? Končam moje pisemce ter Te pozdravljam

Tvoj
Šmonca.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

KONFERENCA POSLANIKOV.

London, 16. februarja. Reuterjev biro je dobil poročilo iz diplomatskih krogov, da se konferenca poslanikov peča za naznovljeni prošnji Turčije za intervencijo velesil v prilog miru. Dajše se peča tudi o medsebojnem razmerju Rumunije in Bolgarije.

VTIS »FREMDEBLATTA« V BEL-GRADU.

Belgrad, 16. februarja. »Samouprava« javlja zadovoljnost glede izvajanja »Fremdeblatt«, ki govori o geslu Balkan balkanskim narodom ter priznava, da so balkanski zavezniki popolnoma sposobni, da svoje zadeve sami uravnajo. »Samouprava« pristavlja, da so tudi sposobni edinstvo vzdržati in na tej podlagi se razvijati in braniti se proti sovražniku.

SPLOŠEN NAPAD NA DRINOPOLJE.

Belgrad, 16. februarja. Iz Slivena prihajajo vesti, da v Drinopolju vedno izbruhajo požari. V sredo ob 4. popoldne se je začela velika bitka med bolgarsko-srbskimi četami in Turki pri reki Tundža. Bolgari in Srbi so se približali Tundži na 1500 metrov. Srbi so zajeli telegram Sukri-paše, v katerem sporoča, da ima Drinopolje samo še za pet dni hrane. Prične se splošen napad na Drinopolje.

SPLOŠNA SITUACIJA.

London, 16. februarja. Tu se položaj silno pesimistično presoja. Delo poslanikov gre zelo počasi naprej. Vse vesti, da bi se bile velesile domenile zaradi Skadra, so neresnične.

POLOŽAJ V SRBIJI.

Belgrad, 16. februarja. Pašić je imel sejo s člani radikalne stranke, ki so opozorili na mišljenje najsihih ljudskih plasti. Narod hoče, da dobi Srbija vse one kraje, ki so jih srbski junaki osvojili z orožjem in katerih osvoboditev so plačali s svojo krvjo. Ako vlada v tej točki odneha, bo imela opraviti z nezadovoljnostjo naroda, kar bi utegnilo imeti za vlado najneprijetnejše posledice.

VELIKA NOVA ZMAGA BOLGAROV.

London, 16. februarja. Listi potrjujejo vest, da se je vnela pri Bulajru bitka, v kateri so Bolgari dobili veliko zmago. V boj je poseglo tudi turško in grško brodovje.

Podrobnosti o bitki so sledeče: Tekom boja so Bolgari se začeli umikati — kar pa je bila le zvijača, da bi Turke dobili v past. Turki zvišče niso zapazili in so prišli tako v zasled. Pomotoma pa je streljalo turško brodovje na svoje lastne čete, ki so tudi od te strani trpeli velikih škod. Bolgari so zavzeli mesto Bulair z bajonetnim naskokom.

Pomen te zmage je silno velik, ker Bolgari zadobe s tem možnost napasti utrdb, ki zapirajo pohod na mesto Galipolje in na dardanelske utrdb.

Pariz, 16. februarja. Listi poročajo iz Petrograda, da zunanje ministrstvo celi položaj zelo pesimistično presoja. Glede Albanije in njenih meja vladajo med Avstrijo in Rusijo nepremostljiva nasprotja, in se v tej smeri še ni prišlo niti korak naprej.

V ALBANIJU GROZI VSTAJA PROTI SRBOM.

Belgrad, 16. februarja. V Albaniji se pripravlja nova vstaja, ki grozi izbruhniti na spomlad. Okolo Djakovice in Bitolja je polno band organiziranih, ki so s svojim delom že pričele. Tolpe so silno dobro oborožene in v vsem preskrbljene. (Bog ve, kateri dobrotnik jim je vse to dal?) Srbska poveljstva zahtevajo ojačenja in so odločna, da vsak upor v kali zadušijo.

SCHUHMEIERJEV POGREB.

Dunaj, 16. februarja. Ob lepem vremenu se je vršil pogreb državnega poslanca Schuhmeierja. Pogreba se je udeležila velika množica ljudstva. Po ulicah in po cesti šest kilometrov daleč je stala množica in delala špalir sprevodu. Udeležencev je bilo nad 500.000. Red po ulicah in pri sprevodu je bil vzoren in nikjer se ni zgodil niti najmanjši nered.

TUJCI V DRINOPOLJU.

Sofija, 16. februarja. Glede zaščite tujcev v Drinopolju se javlja, da se bo dovolilo vsem onim, ki bodo imeli dokumente od svojih konzulov, da zapustijo Drinopolje in da poidejo na katero mesto jim bo ljubo.

UNIČENA TURŠKA KRIŽARICA.

Sofija, 16. februarja. Turška križarica »Asser il Tevlik«, ki je podpirala polkušeno izkrcavanje pri Podimi, je zadela ob mino ter zadobila nevarnih poškodb, kar jo je oviralo v teku. Oddelek bolgarskih ladij, ki so polagale mine, jo je z močnim obstreljavanjem popolnoma razdejaj.

Sofija, 16. februarja. Del za prevažanje moštva določenih turških ladij je bil po ponesrečenem poizkusu izkrcavanja pri Sarkeju vsled silnega ognja s strani bolgarske artilerije uničen z moštvo vred.

NOVA BITKA.

Carigrad, 16. februarja. Tu se širi vest, da se bilje pred Čataldžko linijo nova velika bitka med Turki in Bolgari.

CENZURA V CARIGRADU.

Carigrad, 16. februarja. Turški list »Ikdam«, ki je prinesel članek, v katerem slika položaj na bojišču za brezupen in očitno vladi, da vara ljudsko upanje, je bil suspendiran in proti izdajatelju se je uvedlo sodno preganjanje.

POLOŽAJ NA BOJIŠČU.

Carigrad, 16. februarja. Uradno poročilo javlja, da so se Bolgari utrili v liniji Midia-Rodosto.

NOVE INŠTRUKCIJE ZA HAKI-PAŠO.

Carigrad, 16. februarja. Porta je danes dala poslaniku Haki-paši novih inštrukcij glede pridobivanja velesil za intervencijo v prilog miru.

TURSKO POROČILO O ZMAGAH.

Carigrad, 16. februarja. Uradno poročilo pravi, da je 14. t. m. napadlo 16.000 Črnogorcev z močno artilerijo utrdb Taraboša in Brdice. Turki so se hrabro branili, tako, da so bili Črnogorci prisiljeni, se tako hitro umakniti, da so izgubili šest topov. Okolo 3000 Črnogorcev je baje mrtvih in ranjenih.

RADI MEJA ALBANIJE SITUACIJA ZELO ZELO KRITIČNA.

Pariz, 16. februarja. Posebni telegram iz Londona prinaša poročilo o konferenci poslanikov, ki je razpravljala o mejah Albanije:

Situacija je skrajno kritična. Konferenca ni prišla do nobenih rezultatov in je v tem oziru doživela popoln fiasko.

Stališča Avstro-Ogrske in Rusije sta si diametralno nasprotna. Avstro-Ogrska zahteva za bodočo »neodvisno« Albanijo Peč, Prizren, Ohrid, Skader in Janino.

S tem pa Črna gora, Srbija in Grška absolutno ne soglašajo.

Ruski poslanik pa je izjavil, da se glede meja ne spuša v nobeno diskusijo več. Peč, Prizren ima dobiti Srbija, Črna gora pa Skader.

Zato, da bi dobili poslaniki od svojih držav novih inštrukcij je bila konferenca preložena. Vendar pa situacija ne pripušča nobenega upanja in je kar najbolj kritična.

IZGON IZ CARIGRADA.

Carigrad, 16. februarja. Večje število Bolgarov je bilo od tu poslanih v Malo Azijo. Mnogo Grkov je bilo izgnanih. Število izgnanih Grkov in Bolgarov znaša več sto oseb. Vlada je tudi sklenila, vse Grke na Galipoliju in Dardanelah izgnati.

»HAMIDIE« ČAKA MORSKA BITKA.

London, 16. februarja. Angleška vlada je izdala ukaz, da mora turška križarica »Hamidie«, ki je priplula na otok Malto, takoj odpluti iz pristanišča. Ladja je povzročila poškodbe, ki so ji jih povzročili grški torpedočolni. »Hamidie« zapusti okoli 10. ure pristanišče. Na morju križajo in čakajo na »Hamidie« grške torpedovke in ena vojna ladja, tako, da pride na odprtem morju do boja med turško križarico in grškimi ladjami.

TURŠKE FINANCE.

Carigrad, 16. februarja. Vladi se je posrečilo dobiti toliko denarja, da plača najnujnejše potrebe ter da izplača zaostale plače uradnikom.

KAJ SE VRŠI NA DUNAJU.

Dunaj, 16. februarja. Danes je bila pri ministru zunanjih zadev ministrska seja.

»ALBANIJA, SRBIJA IN AVSTRIJA.«

Belgrad, 15. februarja. Včera je izšla brošura »Albanija, Srbija in Avstrija«. Zatrjuje se, da je pisec minister Stojan Protić. Pisec pravi, med drugim: Skozi 14 stoletij ni Albanija pokazala sposobnosti, da bi postala neodvisna država. Albanci se niso nikdar povzpeli nad plemenske udružitev; vselej so bili tuji plačalci in nikdar se ni med njimi pojavila resna avtonistična borba. Nadalje dokazuje pisatelj na temelju dokumentov, da je idejo avtonomije Albanije najprej izprožila Italija, dočim se ji je Avstrija protivila, ker je Italija z avtonomijo hotela izpodkopati vpliv Avstro-Ogrske. Sedaj se je stvar preokrenila. Sedaj skušajo neprijatelji zanesti razdor med Srbe in Bolgare. Toda ti poizkusi se bodo izjalovili, ker istovetni interesi vseh Balkancev so pogoj in temelj za čvrsto balkansko zvezo. Ako je Avstrija intervenirala za Srbijo v srbsko-bolgarski vojni, je bila to v zmislu tajne konvencije iz leta 1881. njena dolžnost, ako že ne kesanje, da je Srbijo nepravilno potisnila v vojno. Očitanje, da je Srbija vazal Rusije, bi se prenehalo ponavljati samo v slučaju, ako bi Srbija postala vazal neke druge države. Položaj Srbije je najtežji na Balkanu. To ima za posledico notranje nepravilnosti, veliko nervoznost in razdražljivost. Vendar pa je Srbija modro z vojno razbila izolacijo, odstranila naklo in bo sedaj v čvrsti slogi z zavezniki in s simpatijami Rusije vztrajala na potu napredka, dočim bo Albaniji, ako pride do njene ustanovitve, usojeno nemara prav kratko življenje.

Proces proti pariškemu avtopačem.

(Daje.)

»Prav nič niste galantni, pravi predsednik sodnega zbora in konča zaslišanje Reinerta.

Kupujte in naročajte „DAN“!

Nato je zaslišan Jourdan, katerega so izobčili iz Genove kot nevarnega anarhista. Jourdan je nato odšel v Pariz, kjer je bival pod različnimi imeni v različnih ulicah. Ko so ga aretirali, so našli pri njem dva samokresla in vse orodje, kakršnega potrebujejo roparji za svojo »obrt«. Callemir se je skrčil po atentatu v Chantillyju pri Jourdanu, ki mu je pozneje pomagal pobegniti.

Jourdan vse to prizna, trdi pa, da ni vedel, da je Callemir morilec in ropar, kar pa Callemir potrdi!

S tem so zaslišanja obtožencev končana.

Za glavnimi osebami pridejo na vrsto komparski — priče. Prva priča je M. Normand, lastnik ukradenega avtomobila. S pomočjo tega avtomobila so bili izvršeni umori in ropi. Misteriozni avtomobil je neko noč izginil iz garaže in čez nekaj dni na to so ga neznanici — tatovi vrnili blatnega in okrvavljenega. Zaslišijo se šoferji, gospa Destvillerjeva in ljubica Carrougova Mme Belardileva.

Nato se zaslišita priči tragedije v rue Ordener: M. Utruy, podravatelj banke Societe Generale, doktor Paul, ki je zdravil Cabega v bolnišnici. Cabega sta zadela dva projektila: prvi v prsa, drugi v vrat; šofer Mathile je bil ustreljen z dvema projektiloma, pomočnik Cerisoles je bil težko ranjen od treh strel; Jonin je bil ubit s tremi strel.

Sledi zaslišanje glavne priče, Cabega. Stopi v dvorano, oblečen v črno obleko. Bled je, toda stopa energično skoro do obtožencev. S par besedami pove podrobnosti atentata. Na oglu rue Ordener sem zapazil avtomobil, nisem se brigal zanj. Napravil sem nekaj korakov, kar stopi pred me neki mož in me dvakrat ustrelj v prsa. Padel sem.

»Obrnite se,« pravi predsednik sodnega dvora, »ali poznate med obtoženci napadalca?«

Caby se prav nič ne razmišlja in z energično kretnjo roke pokaže Dieudonneja.

»Ta je oni... Prisegam... Ta je streljal name.«

Dieudonne je vstal in vzkliknil: »Dobro me pogledajte!« Pomislite in presodite dobro,« pravi predsednik sodnega dvora, »vaše pričevanje je važno, obsodi lahko človeka na smrt.«

»Ta je oni, ta je oni pravi in nihče drugi, prisegam!«

»Ali ste slišali Dieudonne?« Dieudonne takorekoč zabode svoje črne oči v Cabega. Drži se ograje in kliče s temnim glasom:

»Gospod Caby, drugič sva konfrantirana. Ne dvomim o odkritosti vašega pričevanja. Prisegam, da vas ne sovražim... Da, ne bom vas sovražil, četudi bi morala moja glava pasti pod nožem giljotine. Pravim vam pa čisto kategorično in formalno, da vas nisem napadel. Prisegam to na glavo moje žene in moj otrok. Najsiho rezultat vašega pričevanja kakršenkoli, meni tega vest ne očita in umrl bom za zločin drugega človeka.«

Caby odgovori še vedno z lednim glasom:

»In vendar ste moj morilec. Prisegam to na glavo moje vnukinje.«

Zagovornik Moro Giaferri:

»Gospod Caby se je dvakrat zmotil, dvakrat je spoznal Garnierja kot svojega morilca. Gospod Caby, strašno zmoto imate na vesti.«

In oba moža, morilec in žrtev se gledata iz obličja v obličje med grobno tišino prenapolnjene porotne dvorane. (Dalje.)

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, planine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Išče se prijazno stanovanje s sobo in štedilnikom za takoj. Kdo, pove »Prva anončna pisarna«.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo od 7. febr. do 14. febr.

		Cene v kronah	
		od	do
1 kg govej. mesa I. vrste	1:80	2:—	—
1 „ „ II. „	1:60	1:80	—
1 „ „ III. „	1:50	1:70	—
1 telečjega mesa (svež.)	1:80	2:—	—
1 prašič. mesa (svež.)	2:—	2:20	—
1 „ „ (prek.)	2:20	2:40	—
1 koštrunovega mesa	1:40	1:50	—
1 masla	2:60	2:80	—
1 masla surovega	2:40	2:80	—
1 masti prašičje	2:10	2:16	—
1 slanine (špeha) sveže	1:92	2:—	—
1 slanine prekajene	2:—	2:20	—
1 sala	1:92	2:—	—
1 čajnega masla	3:20	3:80	—
1 margarinskega masla	2:20	—	—
1 jajce	—08	—09	—
1 liter mleka	—20	—22	—
1 „ „ posnetega	—08	—10	—
1 smetane sladke	—	—	—
1 „ „ kisle	—90	1:—	—
1 kg medu	1:40	1:60	—
1 piščanec	1:20	1:60	—
1 golob	—40	—50	—
1 raca	1:80	2:20	—
1 gos	5:50	6:—	—
1 puran	—	—	—
100 kg pšenične moke št. 0	35:40	—	—
100 „ „ „ 1	35:—	—	—
100 „ „ „ 2	34:40	—	—
100 „ „ „ 3	33:70	—	—
100 „ „ „ 4	32:70	—	—
100 „ „ „ 5	31:80	—	—
100 „ „ „ 6	31:30	—	—
100 „ „ „ 7	28:50	—	—
100 „ „ „ 8	18:—	—	—
100 „ „ „ 9	26:—	—	—
100 „ „ „ 10	48:—	—	—
100 „ „ „ 11	46:—	—	—
100 „ „ „ 12	—	—	—
100 „ „ „ 13	—28	—40	—
100 „ „ „ 14	—36	—40	—
100 „ „ „ 15	—40	—48	—
100 „ „ „ 16	—28	—30	—
100 „ „ „ 17	—26	—28	—
100 kg pšenice	23:—	23:50	—
100 „ „ „ 1	22:—	22:50	—
100 „ „ „ 2	20:—	21:—	—
100 „ „ „ 3	23:—	24:50	—
100 „ „ „ 4	22:—	23:—	—
100 „ „ „ 5	—	—	—
100 „ „ „ 6	19:—	20:—	—
100 „ „ „ 7	21:—	—	—
100 „ „ „ 8	6:50	7:—	—
100 „ „ „ 9	26:—	—	—
100 „ „ „ 10	7:50	8:—	—
100 „ „ „ 11	5:—	6:—	—
100 „ „ „ 12	3:—	4:—	—
100 „ „ „ 13	8:—	8:50	—
Cena trdemu lesu za m ³	9:50	12:—	—
Cena mehikemu lesu za m ³	8:—	9:—	—
Prašiči na klavnici	1:06	1:30	—

Kavarna
odprta celo
noč.
„LEON“
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Gostilna

„Triglav“ v Kranju,
Savsko predmestje št. 10.

Interesenti dobe natančnejša pojasnila pri Valjičnem mlinu v Kranju.

Sprejme se takoj izvežbana
blagajničarka
v kavarni „Central“
v Ljubljani.

Odda se takoj v najem
= lokal =
z izložbenim oknom

pripraven za špecerijsko ali tudi kako drugo obrt.

Ponudbe na Alojzija Sokliča v Kranju.

Posebna specialiteta likerja

Zdravnik žetovca
Liker Medicinal
Lovro Sabenik, Šiška pri Ljubljani

Posebna specialiteta likerja

Kupujte „Dan“.

- „Dan“ je edini slovenski neodvisni politični dnevnik.
- „Dan“ je najbolje informiran slov. dnevnik.
- „Dan“ je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.
- „Dan“ je najodločnejši neodvisni jutranji list.
- „Dan“ je najcenejši napr. dnevnik; posamezni izvodi po 6 vinarjev, s pošto mesečno le K 170.
- „Dan“ je razširjen v najširših ljudskih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.
- „Dan“ prinaša interesantne in znamenite zgodovinske romane.
- „Dan“ prinaša znamenite sodobne politične karikature.
- „Dan“ je odločen zagovornik vseh zatiranih.
- Sirite „Dan“ med ljudstvom.

Tržaške Slovence

opozarjamo, da se prodaja v Trstu dnevnik »DAN« v sledečih tobakarnah:

ŽELEZNIK, Sv. Ivan.
TROGAR, ulica Giullia.
BONORA, ulica Stadion.
TREVISAN, ulica Fontana.
STANIČ, ulica Molinpicolo.
SEKOVAR, ulica Kaserma.
BAJC, ulica Gepa.
LAVRENCIČ, trg Kaserma.
MOZE, ulica Miramar.
HREŠČAK, ulica Belvedere.
ARTOŠ, ulica Belvedere.
KICHEL, Rojan.
GERŽINA, Rojan.
VIVODA, Rojan.
BENUSI, Greta.
HRAST, ulica Poste.
BILLAN, ulica Cavana.
RAUNACHER, ulica Campo Marzio.
RAUTINGER, ulica Riva Grumula.
PIPAN, ulica Ponte dela Fabra.
BEVK, trg Goldoni.
SCHERMIN, ulica Bariera.
PELISAN, ulica Bariera.
BFDENJ, ulica Madonina.
BELLO, ulica V. Bernini.
GRAMATICOPULO, trg Bariera.
PAPIC, ulica Sete Fontane.
MURARO, ulica Sete Fontane.
BRUNA, ulica Rivo.
RONČELJ, ulica S. Marco.
SEGULIN, ulica Industria.
ZIDAR, Rocol.
SCHIMPF, državni kolodvor.

Za obleko po meri

dobite edino nadomestilo

„v Angleškem skladišču oblek“

kjer so ravnokar dospeli najmodernejši kostumi, paletoji, bluze in krila za dame in deklice kakor tudi obleke, raglani in klobuki za gospode in dečke v vseh barvah in kakovostih.

Vsako si lahko ogleda blago.

Postrežba točna in solidna.

Cene priznane nizke.

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta šte. 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev in stroje
za pletenje (Strickma-
schinen) za rodbino in
obrt.

Pisalni stroji Adler. - Vozna kolesa.

ceniki zastoj in franko.

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija.

Cene najnižje!

Notni stavek.